

Motion till riksdagen 2020/21:1838

av **Isak From m.fl. (S)**

Norra Sverige behöver också bra vägstandard

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vägunderhållets betydelse för jobb och tillväxt i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att beakta klimat och miljö samt stränga vintrar vid planeringen av vägunderhåll och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Av de 20 värsta vägarna i Sverige finns 19 i landets norra regioner. En bra vägstandard är en förutsättning för tillgänglighet i områden där bilen ofta är det enda alternativet. Nedprioriteringar och otillräckliga resurser till vägarna ökar den avståndsproblematik som redan finns i gles- och landsbygden. Dåliga vägar ökar klyftan mellan stad och landsbygd.

Trafikredaktionen och P4 Malmöhus gjorde sommaren 2020 en granskning som visar att Västernorrland har sämst vägar, Västerbotten de spårigaste och Jämtland samt Norrbotten ligger långt över rikssnittet på 10 % undermåliga vägar. Detta visar tydligt att norra Sverige har de sämsta vägarna i landet. Totalt ligger 16 av de 20 sämsta riks- och länsvägarna norr om Dalälven. Likt den förra undersökningen är riksväg 90 den väg som har störst brister, en väg som går genom Västerbotten och Västernorrland. Av europavägarna är det E45 som tveklöst är den väg som har sämst standard i undersökningen. Många av vägarna som till exempel E12, E10 och riksvägarna 99,95, 365 och 370 trafikeras dessutom av mycket tung trafik och slits därav mycket hårt.

Utöver försämrad tillgång till arbete, skola och servicefunktioner innebär dåliga vägar ökade driftskostnader och försämrad trafiksäkerhet för den enskilde. Försämrad tillgång till råvara och möjlighet att transportera denna minskar möjligheten för företag

att växa och skapa nya jobb. Ett väl underhållet vägnät är därför nyckeln i vår ekonomi och bland våra viktigaste offentliga tillgångar.

Motormännens vägombud har granskat kvaliteten på 83 700 km av Sveriges statliga vägnät och kan presentera exklusiva siffror och kartor – län för län. Resultatet visar att 0,7 procent av det undersökta europavägnätet, 0,5 procent av riksvägnätet och 1,1 procent av länsvägnätet är underkänt och håller så låg kvalitet att det är obehagligt att trafikera och kostsamt att reparera. Sämst och störst brister hittas i Västerbotten.

För femte året i rad presenterar Motormännen en granskning av tillståndet på det svenska vägnätet, uppdelat på europa-, riks- och länsvägar. Det sekundära och tertiära länsvägnätet (mindre vägar med vägnummer 500 och uppåt) har exkluderats i redovisningen, vilket innebär att endast det primära länsvägnätet, med vägar som kan förväntas hålla hög kvalitet, redovisas.

I Sveriges granskning visar att det svenska vägnätet generellt har hög standard. Samtidigt ser vi att skillnaden i vägkvalitet är mycket stor mellan norr och söder med påtagligt sämre vägar i skogs- och glesbygdslän som Västerbotten och Jämtland. Stockholms län har hamnat längre ner på listan än tidigare år. Det tyder på att Trafikverket inte hinner med sitt underhållsansvar när trafikintensiteten ökar.

Av de 20 sämsta riks- och länsvägarna ligger 19 i Norrland. E45 genom Norrlands inland är återigen den europaväg som håller lägst standard i undersökningen. E4, E12, E20 och E22 återfinns också på listan över de tio sämsta europavägarna.

Dåliga vägar betyder ökade driftskostnader för staten och försämrad trafiksäkerhet för den enskilde. Det innebär också längre restider, ökade fordonskadorna och ökade kostnader för såväl företagens som hushållens transporter. Det är en ren baklängesaffär att spara på nödvändigt vägunderhåll.

Hög vägstandard har stor betydelse för såväl framkomlighet som trafiksäkerhet. Skrovlig vägyta leder till försvårad vinterväghållning och till att vatten som samlas i sprickorna fryser till is, vilket riskerar att försämra vägens tillstånd ytterligare. Fördröjt underhåll kan hastigt ge dramatiskt ökade underhållskostnader. Studier visar också på sämre miljö och ökade koldioxidutsläpp vid eftersatt vägunderhåll.

Isak From (S)

Anna-Caren Säterberg (S)

Emilia Töyrä (S)

Kristina Nilsson (S)